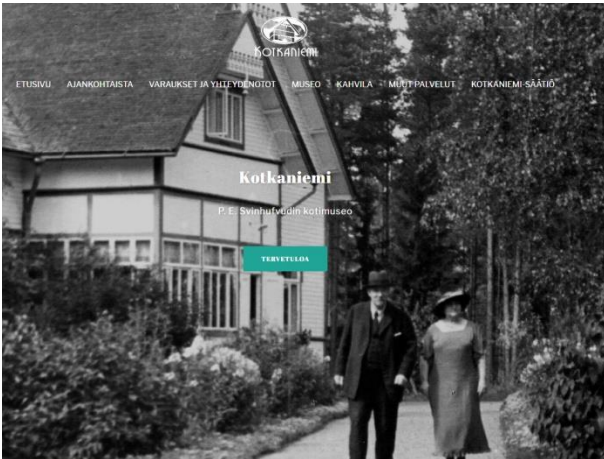

P.E.SVINHUFVUDIN MUISTOSÄÄTIÖ

P.E. SVINHUFVUDS MINNESSTIFTELSE

TOIMINTAKERTOMUS 1.10.2017–30.9.2018

Presidentti P. E. Svinhufvudin kotimuseo Kotkaniemi avattiin peruskorjattuna, puutarhaentisöitynä ja nettisivu uudistettuna 18.5.2018. Avausjuhlan esitelmän piti oikeuskansleri Tuomas Pöysti.

YouTube Haku

Tarmo 1918

4 064 näyttökertaa

37 2 JAA TALLENNNA

Muistosäätiön tuottaman videon TARMO 1918. Pääministeri Svinhufvudin pako punaisesta Helsingistä ensi-ilta oli Suomen merimuseossa 3.3.2018, sata vuotta paon jälkeen. Se on jatkuvasti nähtävissä YouTubessa. Kuvassa oikealla PES (Heikki Svinhufvud) ja vasemmalla Pentti Kasurinen (Jalmar Castrén).

Svinhufvud – Suomen itsenäisyyden tekijät ja vaiheet nettisivusto www.itsenaisyys100.fi käsittää yli 3 000 sivua artikkeleita, kronologian ja erillisen oppilaitosiosion.

Senaatin puheenjohtaja Svinhufvudin sadan vuoden takaista pakoyritystä lentäen muistettiin 5.2.2018 seminaarissa. Yle tv-utiset tekemä juttu on jatkuvasti nähtävissä Yle Areenassa. Kuvassa Muistosäätiön teettämä pienoismalli Stettinin M-16 koneesta, jota ohjasi Väinö Mikkola.

P. E. SVINHUFVUDIN MUISTOSÄÄTIÖN TOIMINTAKERTOMUS 1.10.2017–30.9.2018

Muistosäätiön aktiivisimpiin kuuluvalla toimikaudella korostuivat Suomen itsenäistymisen satavuotistapahtumat, P. E. Svinhufvudin valtiomiestoiminta itsenäisyysenaatin puheenjohtajana ja korkeimman vallan haltijana sekä Presidentti Svinhufvudin kotimuseon Kotkaniemen uudelleen avautuminen peruskorjauksen jälkeen. Säätiö järjesti monipuolisia tapahtumia ja säätiön edustajat osallistuivat itsenäisyyden juhla- ja muistovuosientoteuttamiseen ”Ukko Pekan hengessä”.

Viime vuosina Kotkaniemen pelastaminen, peruskorjaus sekä näyttelyjen rakentaminen ja avaaminen 18.5.2018 ovat nousseet muistosäätiön työssä keskeiseksi. Tulevaisuudessa muistosäätiö lähtee siitä, että Kotkaniemi pystyy toimimaan taloudellisesti ja hallinnollisesti itsenäisenä ja sille perustetun neuvottelukunnan tukemana. Muistosäätiö voi edelleen tukea Kotkaniemen viestintää ja verkostoitumista, vaihtuvia näyttelyitä sekä tapahtumia ja seminaareja Kotkaniemeen.

Muistosäätiön ensisijaisena tehtävänä on Svinhufvudin ja häntä lähellä olevien asioiden esille nostaminen valtakunnallisella tasolla. Säätiön tarkoituksena on isänmaallisten perinteiden vaaliminen ja kehittäminen sekä Svinhufvudin muiston ja elämäntyön säilyttäminen jälkipolville. Säätiö toteuttaa tehtäväänsä jakamalla stipendejä ja apurahoja itsenäisyysajan ja sitä edeltäneen ajan historian tutkimiseksi sekä siihen keskeisesti liittyvän P.E. Svinhufvudin osuuden tunnetuksi tekemiseksi julkaisemalla tutkimusta tai avustamalla tutkimuksen julkaisemista sekä vaalimalla muullakin arvokkaalla tavalla Svinhufvudin muistoa.

Hallinto

Hallintoneuvoston puheenjohtajana jatkoi toiselle kaudelle 2015–2018 valittuna valtioneuvos Riitta Uosukainen sekä varapuheenjohtajina toiselle kaudelle 2015–2018 valittuina valtiopäiväneuvos Kaarina Dromberg ja dosentti Jari Leskinen.

Hallintoneuvoston jäsenet olivat alivaltiosihteeri Heikki Aaltonen, puheenjohtaja Pirjo Björk, puheenjohtaja Timo Erkkilä, professori Seikko Eskola, toimitusjohtaja Peter Fagernäs, Euroopan parlamentin jäsen Heidi Hautala, toimitusjohtaja Jyri Häkämies, kansanedustaja Anneli Kiljunen, hovioikeuden presidentti Jussi Kivinen, professori Aura Korppi-Tommola, filosofian tohtori Keijo K. Kulha, dosentti Lasse Laaksonen, ministeri Jari Lindström, professori Ohto Manninen, filosofian tohtori Vesa Määttä, kulttuurineuvos Eero Niinikoski, dosentti Jyrki Paaskoski, valtiopäiväneuvos Mikko Pesälä, maakuntaneuvos Timo Puttonen, dosentti Hannu Rautkallio, dosentti Heikki Roiko-Jokela, puheenjohtaja Lea Sairanen, vuorineuvos Ebbe Sommar, puheenjohtaja Hilikka Suoanttila, ylijohtaja Anneli Taina, pormestari Jan Vapaavuori ja professori Mikko Viitasalo.

Erovuorossa olleet Heikki Aaltonen, Seikko Eskola, Jari Lindström, Vesa Määttä, Mikko Pesälä, Ebbe Sommar ja Anneli Tainavalittiin uudelleen kaudelle 2017–2020. Uudeksi jäseneksi hallintoneuvostoon kaudelle 2017–2020 valittiin Heinolan Svinhufvud-yhdistyksen puheenjohtaja Timo Erkkilä.

Lehdistöneuvos Jyrki Vesikansan luovuttua hallituksen puheenjohtajuudesta uudeksi puheenjohtajaksi valittiin hallituksen jäsen, professori Martti Häikiö kolmivuotiskaudelle 2017–2020. Hallituksen varapuheenjohtajaksi valittiin dosentti Marko Paavilainen. Erovuorossa olleet prikaatikenraali Pentti Airio ja diplomi-insinööri Matti Hirvikallio valittiin yksivuotiskaudelle 2017–2018. Häikiön tullessa puheenjohtajaksi uudeksi jäseneksi hallitukseen kaudelle 2017–2020 valittiin valtiotieteiden maisteri Viivi Berghem. Muina hallituksen jäseninä jatkoivat varatuomari Eino Svinhufvud ja tietokirjailija Maarit Tyrkkö.

Hallitus kokoontui toimintavuonna seitsemän kertaa. Lisäksi olitaloustoimikunta ja työryhmiä.

Sihteerinä ja taloudenhoitajana ja lokakuusta 2017 lähtien asiamiehenä toimi filosofian tohtori Maritta Pohls. Asiamies hoitaa säätiön juoksevat asiat, kokousten valmistelun ja säätiön rahaliikenteen sekä osallistuu talouden hoitoon yhdessä taloustoimikunnan kanssa.

Kirjanpitoa hoiti Reija Tiaisen toimisto. Säätiön tilintarkastajana jatkoi AltumAudit Oy Ab (Rabbe Nevalainen KHT). Sama toimisto vastaa varatilintarkastajista.

Säätiön vuosikokous järjestettiin 15.12.2017 Ostrobotnialla. Vuosikokoukseen osallistui 10 hallintoneuvosta ja viisi hallituksen jäsentä. Lisäksi viisi hallintoneuvosta oli puhelimitse tavoitettavissa kokouksen aikana.

Säätiön yhteistyö Kotkaniemi-säätiön, Svinhufvud af Qvalstad -Sukuyhdistyksen, vapaussodan perinneyhdistysten sekä muiden lähiyhteisöjen kanssa jatkui.

Kotkaniemi

Muistosäätiö osallistui 27.11.2018 Kotkaniemessä järjestettyyn juhlatilaisuuteen, jossa muistettiin sata vuotta aikaisemmin tapahtunutta Svinhufvudin itsenäisyssenaatin asettamista. Juhlapuheen piti oikeusministeri Antti Häkkänen. Tilaisuudessa Museoviraston pääjohtaja Juhana Kostet ja ylijohdaja Elina Anttila sekä Kotkaniemi-säätiön puheenjohtaja Hilka Suoanttila ja asiamies Mari Kurkan allekirjoittivat Kotkaniemeä koskevat hoito- ja deponointisopimukset.

Presidentti Svinhufvudin kotimuseo Kotkaniemen juhlliset avajaiset peruskorjauksen jälkeen pidettiin 18.5.2018, jolloin on kulunut sata vuotta P. E. Svinhufvudin valinnasta itsenäisen Suomen ensimmäiseksi valtionpäämieheksi. Kotkaniemen ensimmäinen vuosi ylitti kaikki odotukset. Kävijöitä oli yli 14 500 ja Kotkaniemi-säätiön talous oli terveellä pohjalla. Kohteen ylläpito ja kehittäminen matkailukohteena jatkuvat vuonna 2019 erityisesti Luumäen kunnan tuella sekä Leader-jatkorahoituksella.

Kotkaniemi-säätiön puheenjohtajana on toiminut maisteri Hilka Suoanttila. Varapuheenjohtajana toimi muistosäätiön hallituksen jäsen Matti Hirvikallio ja jäsenenä muistosäätiön hallituksen puheenjohtaja Martti Häikiö. Eino Svinhufvud on kuulunut Kotkaniemi-säätiön hallitukseen edustaen myös em. sukuyhdistystä.

Muistosäätiö osallistui vuosina 2016–2018 Kotkaniemi lentoon -Leader-hankkeen yksityisrahoitukseen 12 000 euron hankerahoitusosuudella. Muistosäätiön varastossa olevat noin 100 kirjaa lahjoitettiin Kotkaniemen myymälään lukuun ottamatta varastokappaleita. Lisäksi Kotkaniemeä tuettiin keräyksillä ja kirjanmyynnillä muistosäätiön tilaisuuksissa.

Muistosäätiön edustajia osallistui Kotkaniemi-säätiössä museon toiminnan suunnitteluun ja valmisteluun sekä yhteydenpitoon Museoviraston kanssa. Martti Häikiö johti Kotkaniemi-säätiön näyttelytyöryhmää, joka tutustui useisiin vastaaviin museoihin. Hän laati käsikirjoituksen Kotkaniemen ensimmäiseen vaihtuvaan näyttelyyn Suomen itsenäistymisvaiheista ja toimitti Kotkaniemen esitekirjasein. Säätiön edustajia osallistui myös Kotkaniemi -museostrategiapäivään 23.1.2018. Matti Hirvikallio osallistui erityisesti Kotkaniemen budjetin laadintaan ja talouden seurantaan. Eino Svinhufvud antoi lainopillista neuvontaa.

Tiedotuspalkinto

P. E. Svinhufvudin muistosäätiön kirjapalkintoa ei jaettu toimintavuonna, vaan sen sijaan palkinto luovutettiin Avun ja Ilta-Sanomien työryhmille 28.3.2017 järjestetyn Höyryjunamatkan laajasta ja ansiokkaasta uutisoimisesta. Palkinnosta uutisoitiin Apu-lehdessä.

Itsenäisyysenaatti 100 vuotta

Muistosäätiön vuosijuhla järjestettiin Ostrobotnian juhlasalissa 15.12.2017 teemalla ”Itsenäisyysenaatti 100 vuotta. Tukea Kotkaniemen näyttelyjen rakentamiseen”. Tilaisuuteen osallistui noin 100 henkilöä.

Tilaisuuden ohjelma: Juhlapuheen piti lehdistöneuvos Jyrki Vesikansa, jaettiin P. E. Svinhufvudin muistosäätiön palkinto ja esitettiin videolta muistokuvia höyryjunamatkoilta 1917 ja 2017. Kansanedustajat Mika Kari ja Wille Rydman sekä Maritta Pohls esittivät Martti Häikiön käsikirjoittaman lukudraaman ”Välähdyksiä eduskunnassa käydyistä keskusteluista joulukuulta 1917”. Lisäksi oli musiikkiesityksiä, esiintyjinä Akademiska Sångföreningen ja Galante-kuoron All 4 Voices kuoro.

Suomen pääministerin ensimmäisestä lentomatkasta 100 vuotta

Muistosäätiö järjesti 5.2.2018 yhdessä Arcada ammattikorkeakoulun kanssatilaisuuden sen johdosta, että senaatin puheenjohtaja Svinhufvud yritti tasan sata vuotta aikaisemmin paeta punaisten valtaamasta Helsingistä lentokoneella (Stettinin M-16) Hermannin lentoasemalta, joka sijaitsi aivan Arcadan edustalla. Paikalla oli yli 250 henkilöä. Yrkehögskolan Arcada tarjosi auditorion ja muut tilansa sekä osallistujille kahvit ja Runebergin tortut. Yle uutisoi tilaisuudesta artikkelilla ja tv-uutisissa esitetyllä animaatiolla.

Tilaisuuden ohjelma:

Professori Martti Häikiö, Senaatin puheenjohtaja Svinhufvud punaisessa Helsingissä
 Museolehtori Susanna Vallius, Väinö Mikkola, ensimmäinen suomalainen sotilaslentäjä
 Carl-Fredrik Geust, Venäjän lentovoimat ensimmäisessä maailmansodassa

Kenraali Heikki Nikunen, Suomen ilmavoimien perustaminen

Lisäksi esitettiin ennakonäyte muistosäätiön valmistamasta lyhytelokuvasta ”TARMO 1918.

Pääministeri Svinhufvudin pako punaisesta Helsingistä”

Tilaisuutta varten säätiö oli hankkinut edellisenä vuonna Sandy Pimenoffin valmistaman Stettinin M-16 pienoismallin, joka sijoitettiin myöhemmin Kotkaniemeen.

TARMO 1918. Pääministeri Svinhufvudin pako punaisesta Helsingistä

Työryhmä Pentti Airio, Martti Häikiö ja Maarit Tyrkkö valmistivat yhteistyössä MediaStadin opiskelijoiden kanssa videon ”TARMO 1918. Pääministeri Svinhufvudin pako punaisesta Helsingistä”. Hankkeeseen saatiin tukea Vapaussodan Invalidien Muistosäätiöltä.

Filmi sai ensiesityksen 3.3. Merikeskus Vellamon tilaisuudessa ”Pääministerin pako jäänmurtaja Tarmolla 1918”, joka järjestettiin yhteistyössä Suomen merimuseon kanssa. Paikalla oli 100–150 henkilöä.

Tilaisuuden ohjelma:

Suomen merimuseon johtaja Tiina Mertanen, Tarmo ja Suomen jäänmurtajat
 Dosentti Touko Perko, Itämeren sotilaallinen tilanne, Brest-Litovskin rauha ja Saksan rooli Suomessa
 Professori Martti Häikiö, Tarmon valtaus ja pääministeri Svinhufvudin matka Berliiniin ja Tukholmaan

Filmi esitettiin myös Stadin ammattiopiston MediaStadin linjan opiskelijoille suunnatussa tilaisuudessa 14.3.2018. Filmi on sijoitettu muistosäätiön ja Kotkaniemi-säätiön nettisivuille, itsenäisyys100.fi -sivustolle sekä YouTubeen. Filmi kopioitiin Tarmo-muistitikuille, joita säätiö hankki 100 kpl. Niitä on myyty sekä lahjoitettu edustustarkoituksiin ja Kotkaniemeen.

Luennot, viestintä

Muistosäätiön edustajat osallistuivat lukuisiin muihin Itsenäisyyden juhluvuoden ja 1918 muistovuoden tilaisuuksiin.

Puheenjohtaja Martti Häikiö osallistui itsenäisyyden juhluvuoden valmisteluun valtioneuvoston asettaman Suomi100-hallituksen jäsenenä. Hän on ollut päätoimittajana Helsingin Suomalaisen Klubin *Svinhufvud – Suomen itsenäisyyden tekijät ja vaiheet* nettisivustossa www.itsenäisyys100.fi, joka laajeni noin 3 000 sivuun ja johon liitettiin myös oppilaitososio. Sivuston päätoimisena toimituspäällikkönä on toiminut filosofian tohtori Jouko Kokkonen.

Häikiö piti toimintakaudella 81 yleisöesitelmää P. E. Svinhufvudista ja Suomen itsenäistymisvaiheesta kertoen myös Kotkaniemestä eri yhdistysten ja yhteisöjen järjestämistilaisuuksissa: Helsinki 40 tilaisuutta, Espoo 6, Luumäki 5, Pietari 2, Kuopio 2, Porvoo 2, Seinäjoki 2, Hämeenlinna 2, Vaasa 2 sekä Savonlinna, Loviisa, Mommila, Laihia, Oulu, Vantaa, Salo, Järvenpää, Mikkeli, Lahti, Sääksmäki, Valkeakoski, Kotka, Juva, Tampere, Pori ja Lappeenranta. Paavilainen piti 12 vuoden 1918 tapahtumiin liittyvää esitelmää. Airio puhui 8 kertaa kagaalista ja Svinhufvudin roolista siinä sekä Pohls Ellen Svinhufvudista kolmessa tilaisuudessa mukaan lukien Kotkaniemen opaskoulutus. Tyrkkö lahjoitti 1976 nauhoittamansa Urho Kekkosen Svinhufvud-imitaation Kotkaniemen museolle.

Itsenäisyssenaattoreiden sukujen edustajat (mukana Eino Svinhufvud) osallistuvat 4.12.2017 Valtioneuvoston tilaisuuteen ja ”allekirjoittavat” uuden itsenäisyysjulistuksen (Visio100), minkä jälkeen Säätytalolla oli satoja senaattorisukujen jälkeläisiä valtioneuvoston kanslian järjestämässä yhteisessä tilaisuudessa. Vuoden mittaan suvut istuttivat kuusen senaattoreiden kotipaikkakunnille, juhlistivat heidän syntymäpäiviään liputuksin ja laskivat seppeleet heidän

haudoilleen. Lisäksi oli useita seminaareja eri puolilla, mm. Vaasassa ja Heinolassa. Muistosäätiö osallistui monin eri tavoin näihin tapahtumiin.

Muistosäätiön verkkosivua on päivitetty useaan otteeseen. Sivuston, säätiön sähköisen viestinnän ja somen hyväksikäytöt kehittäminen aloitettiin syksyllä 2018 Viivi Berghemin johdolla.

Talous

Säätiön taloudenhoitoa leimasivat Kotkaniemen museon kehittäminen, itsenäisyyden satavuotismuiston vaaliminen ja mittava seminaaritoiminta.

Säätiön hallintokuluissa on oltu säästäväisiä ja sijoitustoiminnassa varovaisia. Tulos oli 1 398,53 €alijäämäinen. Varsinaisen toiminnan kulut olivat 38 215,19 euroa ja osinko- ja rahastotuotot 36 816,66 €. Säätiön osakkeiden pörssiarvo 30.9.2018 oli 899 360,50 € ja käteisvaroja oli 32 220,13 €. Erilaiset lahjoitukset on annettu ensi sijassa suoraan Kotkaniemi-säätiölle.

Tehdyn linjauksen mukaisesti Suomen itsenäisyydenjuhlavuosiin liittyen tarvittaessa käytetään vuosina 2014–2020 varoja vuotuista tuottoa enemmän, mikä on toteuttanut säätiön tarkoitusta. Pitkällä aikavälillä vuosimenotsovitetaan pääoman tuottoon.

Säätiön taloudenhoitoa on valvonut hallituksen päättämin valtuuksin talousvaliokunta, johon ovat kuuluneet hallituksen puheenjohtaja Martti Häikiö sekä Matti Hirvikallio, Eino Svinhufvud ja Maritta Pohls. Vuoden 2018 alussa säätiölle laadittiin taloussääntö ja sijoitussuunnitelma.

Säätiön laskuliikenteen hoitaa asiamies ja laskut hyväksyy puheenjohtaja. Puheenjohtajan laskut hyväksyy varapuheenjohtaja.

Säätiön hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenille ei ole maksettu palkkioita eivätkä he ole saaneet säätiöltä avustuksia. Sihteeri-taloudenhoitajalle on maksettu hänen yhtiönsä kautta korvauksena 4.400,00 euroa. Muutkaan säätiön lähipiiriin kuuluvat eivät ole saaneet säätiöltä avustuksia, lainoja tai muita etuuksia.

Alkanut toimintavuosi 1.10.2018–30.9.2019

Alkanutta toimintavuotta sävyttää P. E. Svinhufvudin toiminta ”korkeimman vallan haltiana” eli itsenäisen Suomen ensimmäisenä omana valtionpäämiehenä 18.5.–14.12.1918 ja samalla senaatin puheenjohtajana. Kotkaniemen menestystä tuetaan ensimmäinen onnistuneen toimintavuoden jatkona. Käynnistetään valmistelut 2020 avattavan vaihtuvan näyttelyn kokoamiseksi. Säätiön päätavoite on edistää Svinhufvud-tietouden kokoamista ja esittämistä kehittyvässä sähköisessä tiedotusympäristössä

P. E. Svinhufvudin muistosäätiö

Hallintoneuvosto 2017–2018

Valtioneuvos Riitta Uosukainen (puheenjohtaja)
Valtiopäiväneuvos Kaarina Dromberg (varapuheenjohtaja)
Dosentti Jari Leskinen (varapuheenjohtaja)
Alivaltiosihteeri, eläkkeellä Heikki Aaltonen
Puheenjohtaja Pirjo Björk
Puheenjohtaja Timo Erkkilä
Professori Seikko Eskola
Toimitusjohtaja Peter Fagernäs
Europarlamentaarikko Heidi Hautala
Toimitusjohtaja Jyri Häkämies
Kansanedustaja Anneli Kiljunen
Hovioikeuden presidentti Jussi Kivinen
Professori Aura Korppi-Tommola
Fil. tri Keijo K. Kulha
Dosentti Lasse Laaksonen
Ministeri Jari Lindström
Professori Ohto Manninen
Fil. tri Vesa Määttä
Kulttuurineuvos Eero Niinikoski
Dosentti Jyrki Paaskoski
Valtiopäiväneuvos Mikko Pesälä
Maakuntaneuvos Timo Puttonen
Dosentti Hannu Rautkallio
Dosentti Heikki Roiko-Jokela
Puheenjohtaja Lea Sairanen
Vuorineuvos Ebbe Sommar
Puheenjohtaja Hilikka Suoanttila
Ylijohtaja Anneli Taina
Pormestari Jan Vapaavuori
Professori Mikko Viitasalo

Hallitus 2017-2018

Professori Martti Häikiö (puheenjohtaja)
Dosentti Marko Paavilainen (varapuheenjohtaja)
Prikaatikenraali evp Pentti Airio
Valtiotieteiden maisteri Viivi Berghem
Diplomi-insinööri Matti Hirvikallio
Varatuomari Eino Svinhufvud
Tietokirjailija Maarit Tyrkkö

Filosofian tohtori Maritta Pohls, sihteeri, taloudenhoitaja / asiamies

.